

Universitätsbibliothek Paderborn

**Assertio Omnivm Articvlorvm M. Lvtheri, Per Bvllam
Leonis X. Novissimam Damnatorvm**

Luther, Martin

[Basel], 1521

VD16 L 3876

Septimvs. Verissimu[s] est em[...] prouerbiu[m], & omni doctrina de
Contritionibus hucusq[ue] data, praestantius, quo dicitur, Optima
poenitentia noua uita.

urn:nbn:de:hbz:466:1-33308

A R T I C U L O R V M D A M N A T O R V M

se scirent, & nihil de hypocrisi tali præsumerent, immo super ea magis q̄ super peccatis, quorum inuitu factum istū dolorem coegerunt, dolorent.

Indurati se/
cūs urgeant
ad poenitentiā
q̄ pñ.

Indurati q̄ modo corrigi
Cp.

Poenitentia
quō docēda.

Notatu di/
gnūm.

Prouerbia
hominum
uerissima.

Admitto sane, crassos illos & induratos impios, qui nō dū conscientias habēt, terroribus illis, sicut seruos indomitos, urget ad poenitentiā, sicut Magistratus gladio coeret sceleratos. Sed ubi conscientiae sunt, ibi certe instituenda sunt, ut a Christo primū incipiāt, & in misericordiā ei⁹ credentes uitā mutēt. Tum em̄ primū poenitentiā uera incipit qñ ex amore fluit, sicut & ipsi discunt. Tunc nō amore com modi, nec timore poenae, sed affectu solius iustitiae peccata colligēt & ponderabūt, ut hæc fusiū in sermone de poenitentiā dixi. Qñ em̄ de poenitentiā docemus, eā docere debemus, qua fiat Christiani ex corde poenitentes, quod nō facimus nisi fidē doceam⁹ omniū primo eos qui peccata sua sentiūt, ne præuenta stulta oper⁹ opinione incipiāt salutē a seip̄is operantibus & currentibus, & nō a miseren̄ deo. Aliud enim est genus docendi induratos illos, ferreas ceruices & æreas frontes, ab externis saltē peccatis coercere, etiā si corde inuitio, & coerceri odiente, peiores in semet ip̄is fiant, minus tamen nocebunt alijs.

S E P T I M V S.

Verissimū est em̄ proverbiū, & omni doctrina de Contritionibus hucusq; data, præstantius, quo dicitur, Optima poenitentia noua uita.

In omnibus hominū uerbis, nihil uerius est cōibus pro uerbis, adeo ut & scriptura sancta səpius proverbia tanq; uerissima citet. Quocirca mirū quid illis acciderit, ut cōtra omnium sensum & sententiā audeat damnare, & mea nō sit ista sententia, unde & defendendā eā relinquo, omnibus. Ego autem defendo quod addidi, quo ostendi, id proverbij

MAR. LUTHERI ASSERTIO

bij cum scriptura conuenire, ubi Paulus Gal. vj. dicit: In Christo enim Iesu neq; circuncisio, neq; præputium aliquid ualeat, sed noua creatura. Hanc sententia debuerat damna re, quo stabili sui prouerbium, dum me uoluerunt damna re; Plane enim hic apostolus docet, omnia uana esse, nisi si mus noua creatura in Christo; At pœnitentia, quæ sine amo re iustitia agitur, uetus adhuc est creatura, non plus ualens q; circuncisio aut præputium. Nam & Paulus cū conuertetur luce subita circuiflus, eodem momento charitate induitus est, dicens, Domine quid me uis facere? Hæc uerba non dicit pœnitentia seruili, quæ potius horret, & fugit a facie domini, sicut Iudas Scarioth. Charitas sola dicit, Do mine quid me uis facere?

Sis ergo certus, simul dum homo cōteritur, simul & gratia infunditur, & in medio terrore diligit iustitiam, si uere pœnitet, si autem non simul diligit, non uere pœnitet. Probatū enim saepius infusionem gratiae fieri cum magna animi concussione. Sicut beata uirgo ad ingressum angelic turbata est, & hac ipsa turbatione ad summū amorē uirginitatis impulsā est: Neq; em̄ uehemētius unq; amauit uirginitatē, q; hac hora, in qua uiri personā solitaria intuens, metuit uiolentiā castitatis; Ita peccator dū uirtute dei compungit & uisitatur p; gratiā, uehemēter cōcutitur, atq; hac ipsa concussione ad odī peccati & amorē iustitiae rapitur. At qui sua uel legis solius uirtute pœnitet, cōcutitur quidē sed sīngit odī peccati, quia stat sententia, Virtus peccati, lex. Nollet em̄ sic concutī, multo magis nū singunt, qui sine cōmōtione solis cogitationib; frigidis peccata recognitā.

OCTAVVS.

Nullo modo præsumas confiteri uenialia peccata, sed nec oīa mortalia, quia impossibile est ut oīa Ee nū mortalia

Contrito
quid.

Nota

Ex infusione
gratiae concu
titur anim.